

Hội thảo khoa học giữa kỳ

Ngày 17 tháng 12 năm 2009, Viện Xã hội học đã tổ chức hội thảo giữa kỳ về Chương trình nghiên cứu khoa học cấp Bộ 2009-2010 “Mô hình phát triển xã hội và quản lý sự phát triển xã hội ở nước ta hiện nay”. Đến dự hội thảo có PGS.TS Trần Đình Hảo - Trưởng Ban, Ban Quản lý khoa học, Viện Khoa học Xã hội Việt Nam và toàn thể các cán bộ nghiên cứu của Viện.

Mở đầu hội thảo, GS.TS Trịnh Duy Luân – chủ nhiệm đề tài báo cáo tiến độ giữa kỳ của Chương trình. Hội thảo gồm hai phiên. Phiên họp 1 do GS.TS Trịnh Duy Luân chủ trì với 2 báo cáo của PGS lý sự phát triển xã hội” và PGS.TSKH Bùi Quang Dũng - chủ nhiệm đề tài: “Tư tưởng Hồ Chí Minh. TS Vũ Mạnh Lợi - chủ nhiệm đề tài: “Cơ sở lý luận và kinh nghiệm thế giới về mô hình phát triển xã hội và quản lý sự phát triển xã hội ở Việt Nam”. Phiên họp 2 do PGS.TSKH Bùi Quang Dũng chủ trì với 2 báo cáo của TS. Đỗ Thiên Kính chủ nhiệm đề tài: “Một số vấn đề cơ bản về biến đổi cơ cấu xã hội ở Việt Nam giai đoạn 2010-2020” và TS. Nguyễn Đức Vinh chủ nhiệm đề tài: “Một số vấn đề cơ bản về thể chế và thiết chế xã hội, phát triển xã hội ở Việt Nam giai đoạn 2010-2020”. Hội thảo đã diễn ra hết sức sôi nổi với nhiều trao đổi, tranh luận giữa các cán bộ nghiên cứu trong Viện.

Kết thúc hội thảo, GS.TS Trịnh Duy Luân đã đánh giá cao tinh thần tham gia hội thảo của các cán bộ nghiên cứu trong Viện. Nhìn chung, tất cả các đề tài đều đang diễn ra đúng tiến độ, và mặc dù có khó khăn nhất định trong chương trình nghiên cứu

khoa học cấp Bộ lần, song các đề tài đang triển khai khá tốt và gợi mở ra những chiều hướng nghiên cứu mới. Giáo sư nhắc nhở cần phải đẩy mạnh hơn nữa hoạt động nghiên cứu trong những tháng sắp tới với dự kiến sẽ tổ chức các hội thảo của riêng từng đề tài để các cán bộ, nghiên cứu viên trong viện có dịp trao đổi và chia sẻ kinh nghiệm nghiên cứu của mình.

Đại diện Ban Quản lý Khoa học - Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, PGS.TS Trần Đình Hảo trong phát biểu tại hội thảo đã đánh giá cao không khí học thuật của hội thảo và đề nghị Viện Xã hội học trao đổi nhiều hơn với Ban quản lý khoa học, nhằm rút kinh nghiệm để triển khai thực hiện tốt hơn chương trình nghiên cứu khoa học này.

Tuấn Minh

Hội thảo “Đánh giá tác động của điện khí hoá nông thôn tại Việt Nam”

Ngày 18 tháng 11 năm 2009, tại Khách sạn Sofitel Plaza đã diễn ra Hội thảo “Đánh giá tác động của điện khí hoá nông thôn tại Việt Nam”. Đây là buổi kết quả nghiên cứu do Viện Xã hội học tiến hành trong các năm 2002, 2005 và 2008. Mục tiêu của nghiên cứu này là nhằm đánh giá hiệu quả tác động kinh tế - xã hội của Chương trình điện khí hoá nông thôn Việt Nam, cung cấp thông tin phục vụ hoạch định chính sách liên quan đến giá cả, trợ cấp, chi phí, lợi ích, quy mô và phân bổ nguồn lực của Chương trình. Hội thảo do Viện Xã hội học phối hợp với Bộ Công thương tổ chức.

Tham dự Hội thảo có đại diện Bộ Công thương - Ông Lê Tuấn Phong, Vụ

phó Vụ Năng lượng và dầu khí; đại diện các nhà tài trợ - Ông Trần Hồng Kỳ, cán bộ chương trình thuộc Ngân hàng Thế giới, Bà Johanna Palmberg, Bí thư thứ nhất, Đại sứ quán Thụy Điển; GS. TS Trịnh Duy Luân - Viện trưởng Viện Xã hội học; đại diện điện lực Việt Nam, điện lực các tỉnh cùng các cán bộ tham gia nghiên cứu này.

Hội thảo được chia thành hai phiên họp chính do Ông Lê Tuấn Phong, GS.TS Trịnh Duy Luân và Ông Trần Hồng Kỳ chủ tọa.

Tại phiên họp sáng, các đại biểu đã được nghe 3 báo cáo trình bày những kết quả nghiên cứu thu thập được sau các đợt khảo sát tại 42 xã thuộc 7 tỉnh: Hà Giang, Điện Biên, Hoà Bình, Quảng Nam, Quảng Bình, Dak Lak và Sóc Trăng từ phía Viện Xã hội học, đó là:

1. Giới thiệu “Nghiên cứu đánh giá tác động của điện khí hoá nông thôn (mục đích, phương pháp, tình hình các tỉnh khảo sát) (GS.TS Trịnh Duy Luân trình bày).
2. Biến đổi của hộ gia đình về kinh doanh, thu nhập, chi tiêu, điều kiện sống, sức khoẻ, giáo dục, văn hoá tinh thần và giải trí, giới dưới tác động của điện khí hoá (TS. Nguyễn Thanh Liêm trình bày).
3. Thực trạng sử dụng điện và các nguồn năng lượng và mong muốn, thái độ của người dân (TS. Nguyễn Đức Vinh trình bày).

Ông Vũ Tuấn Phong - đại diện Bộ Công thương đã trình bày ý kiến đánh giá, bình luận về báo cáo: “Nghiên cứu đánh giá tác động của điện khí hoá nông thôn” năm 2008 của Viện Xã hội học.

Tại phiên họp chiều, đại diện Điện lực Việt Nam và các tỉnh cũng trình bày một số kết quả nghiên cứu và nhiều bài tham luận về tác động của điện khí hoá nông thôn ở Việt Nam. Các đại biểu cũng cùng nhau thảo luận về kinh nghiệm nghiên cứu, những khó khăn, thuận lợi, thách thức, chiến lược hành động, gợi ý nhiều hướng nghiên cứu tiếp theo và đóng góp nhiều ý kiến quý báu để hoàn thiện báo cáo này.

Lê Hoa

Hội thảo “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi: kết quả nghiên cứu năm 2008 - 2009”

Tiếp tục các hoạt động trong năm 2009, Dự án nghiên cứu “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi”, mã số VS-RDE-05, thuộc Chương trình hợp tác nghiên cứu Việt Nam - Thụy Điển đã tổ chức Hội thảo “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi: kết quả nghiên cứu năm 2008 - 2009” vào ngày 27 tháng 11 năm 2009 tại Hà Nội.

Hội thảo được chia làm 4 phiên họp chính: Phiên họp 1-Các vấn đề về hôn nhân và quan hệ xã hội trong gia đình (Chủ trì: PGS.TS. Helle Rydstroom, GS.TS. Trịnh Duy Luân); Phiên họp 2-Các khía cạnh kinh tế, lao động của gia đình trong chuyển đổi (Chủ trì: PGS.TS. Nguyễn Hữu Minh, TS. Nguyễn Đức Vinh); Phiên họp 3-Các khía cạnh văn hoá, giáo dục của gia đình (Chủ trì: TS. Wil Burhoorn, PGS.TS. Phạm Quang Hoan); Phiên họp 4-Tương trợ và hướng nghiệp trong gia đình (Chủ trì: PGS.TS. Vũ Mạnh Lợi, PGS.TS. Lê Ngọc Văn)

Tại các phiên họp, các báo cáo phân

tích kết quả khảo sát tại Hà Nam và các báo cáo phân tích so sánh kết quả khảo sát chung bốn tỉnh Yên Bái, Tiên Giang, Thừa Thiên Huế và Hà Nam của các nghiên cứu viên thuộc ba Viện tham gia Dự án là Viện Xã hội học, Viện Dân tộc học và Viện Gia đình và Giới được trình bày và thảo luận rất sôi nổi.

Kết thúc hội thảo, GS.TS Trịnh Duy Luân chủ nhiệm Dự án đã phát biểu tổng kết và đánh giá những kết quả đạt được của nghiên cứu cũng như những hạn chế cần khắc phục. Giáo sư đặc biệt nhấn mạnh đến các hoạt động đào tạo, bồi dưỡng các nghiên cứu viên trẻ thông qua nghiên cứu trong thời gian tới.

Hội thảo đã có nhiều ý nghĩa thiết thực, đặc biệt đối với các nghiên cứu viên trẻ, vì đây thực sự là một diễn đàn để học tập, trao đổi kinh nghiệm và rèn luyện các kỹ năng nghiên cứu.

PV

Triển khai thực hiện nhiệm vụ khoa học: “Luận cứ và giải pháp phát triển bền vững xã hội Thừa Thiên - Huế trong bối cảnh vùng duyên hải miền Trung và vùng kinh tế trọng điểm Trung bộ” thuộc Đề tài độc lập cấp Nhà nước “Luận cứ và giải pháp phát triển kinh tế-xã hội tỉnh Thừa Thiên Huế giai đoạn 2011-2020 theo hướng bền vững”

Nhiệm vụ khoa học này do TS.Vũ Mạnh Lợi - Phó tổng Biên tập Tạp chí Xã hội học - Viện Xã hội học làm chủ nhiệm, Viện Khoa học Xã hội Việt Nam là cơ quan chủ trì đề tài, được triển khai từ 1/6/2009 đến 30/5/2010. Nhiệm vụ khoa học này có mục tiêu chung: Cung cấp luận cứ khoa học và thực tiễn

cho việc xây dựng chiến lược, quy hoạch và chính sách phát triển bền vững xã hội của Thừa Thiên Huế giai đoạn 2011-2020. Các mục tiêu cụ thể của nhiệm vụ:

1. Nêu bật những đặc thù, lợi thế cùng những bất lợi và hạn chế của các nguồn lực phát triển xã hội giai đoạn hiện nay của tỉnh Thừa Thiên Huế trong mối tương quan so sánh với các tỉnh khu vực Bắc Trung bộ, các tỉnh vùng kinh tế trọng điểm miền Trung và cả nước, trong liên kết tiểu vùng sông Mê Kông mở rộng (qua tuyến hành lang Đông - Tây).

2. Làm rõ các yếu tố xã hội thúc đẩy hoặc cản trở phát triển kinh tế xã hội theo hướng bền vững của tỉnh Thừa Thiên Huế, nguyên nhân và khả năng giải quyết.

3. Đưa ra định hướng chiến lược, các lựa chọn phát triển về mặt xã hội để đảm bảo sự phát triển kinh tế xã hội chung theo hướng bền vững ở tỉnh Thừa Thiên Huế trong giai đoạn 2011-2020.

Nhóm nghiên cứu sử dụng cách tiếp cận hệ thống, xem xét mối liên hệ giữa quá trình tăng trưởng kinh tế của tỉnh, sự phát triển kinh tế xã hội của vùng Trung bộ và cả nước trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập với sự phát triển về các mặt xã hội của tỉnh. Nhiệm vụ khoa học này giới hạn ở việc nghiên cứu các vấn đề định hướng chiến lược và chính sách xã hội vĩ mô, không đi sâu nghiên cứu các vấn đề thuộc lĩnh vực quản lý cụ thể đối với các ngành, tiểu vùng và dự án.

Nhóm nghiên cứu sử dụng những phương pháp nghiên cứu :

1. Thu thập, phân tích tài liệu thứ cấp (sách báo, số liệu thống kê). Đề tài sẽ sử dụng số liệu thống kê, báo cáo của các cơ quan kế hoạch, thống kê, giáo dục, y tế, lao động và việc làm, văn hóa, thể thao, du lịch, chính quyền các cấp, ủy ban Dân tộc, các tổ chức đoàn thể quần chúng và một số tổ chức dân sự phi chính phủ (NGOs) để phân tích xu hướng phát triển xã hội, cơ cấu xã hội, tác động của tăng trưởng kinh tế ở tỉnh trong thời gian 10 năm qua đến các khía cạnh xã hội. Phương pháp sử dụng chủ yếu ở đây là phân tích thống kê.

2. Nghiên cứu định tính bằng khảo sát thực địa, phỏng vấn và thảo luận với cán bộ quản lý một số cơ quan ban ngành của tỉnh và huyện, một số tổ chức quần chúng và tổ chức phi chính phủ về thực trạng và phương hướng phát triển xã hội nhằm đánh giá tình hình và phát hiện những vấn đề cần giải quyết trong chiến lược và chính sách xã hội.

Phương pháp nghiên cứu chính là phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm.

3. Sử dụng các phương pháp phân tích định lượng để đánh giá thực trạng và dự báo các kịch bản phát triển trong tương lai.

Nhiệm vụ khoa học có 3 nội dung cơ bản, bao gồm: (1) Thực trạng sự biến đổi cơ cấu xã hội nhìn từ góc độ phân tầng xã hội Thừa Thiên Huế trong 10 năm qua, (2) Triển vọng phát triển xã hội ở Thừa Thiên Huế trong giai đoạn 2011-2020, và (3) Các giải pháp về chính sách nhằm đảm bảo phát triển bền vững xã hội Thừa Thiên Huế trong bối cảnh vùng duyên hải miền Trung và vùng kinh tế trọng điểm Trung Bộ.

Kết quả dự kiến của nhiệm vụ

khoa học là các báo cáo, một số công trình khoa học xuất bản (bài báo khoa học, chuyên khảo).

PV

Hoạt động hợp tác khoa học và đào tạo sau đại học

Nhằm chủ động mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế về nghiên cứu khoa học và đào tạo sau đại học, Đoàn cán bộ của Viện Xã hội học do giáo sư, tiến sĩ Trịnh Duy Luân, Viện trưởng Viện Xã hội học dẫn đầu đã sang thăm và làm việc với Trường đại học Tokyo và Trường đại học Kyoto, Nhật Bản từ ngày 25 đến 30 tháng 10 năm 2009.

Tại Trường đại học Tokyo, Đoàn đã thăm và làm việc với Viện khoa học xã hội, Khoa Xã hội học Sức khỏe và Khoa nghiên cứu quốc tế và xã hội tiến bộ. Đoàn đã được giáo sư Suehiro Akira - Viện trưởng Viện Khoa học xã hội, giáo sư Yamazaki Yoshihiko - Trưởng khoa Xã hội học Sức khỏe, giáo sư Furuta Moto và giáo sư Yamamoto Yasushi - Khoa nghiên cứu quốc tế và xã hội tiến bộ cùng một số giáo sư khác tiếp đón thân mật. Trong các buổi làm việc, hai bên đã trao đổi và thảo luận về các vấn đề nghiên cứu có thể hợp tác như “Sự biến đổi về cơ cấu gia đình nông thôn và đô thị”, “Già hóa dân số và an sinh xã hội”. Viện Khoa học xã hội có chương trình điều tra xã hội 2 năm một lần do chính phủ Nhật Bản tài trợ, được thực hiện ở 4 nước Đông nam á. Viện đề nghị trong lần khảo sát tới sẽ đưa Việt Nam vào chương trình. Về đào tạo sau đại học, Trường đại học Tokyo có Chương trình đào tạo sau đại học cho học sinh nước ngoài mà không

yêu cầu trình độ tiếng Nhật cao, hoặc đào tạo bằng tiếng Anh. Hiện tại, Việt Nam có khoảng 140 lưu học sinh đang theo học Chương trình này với nhiều chuyên ngành khác nhau.

Tại Trường đại học Kyoto, Đoàn đã làm việc với giáo sư xã hội học Emiko Ochiai - thành viên Hội đồng khoa học Nhật Bản và một số giáo sư xã hội học khác để thảo luận về hợp tác nghiên cứu và trao đổi giáo sư. Trước hết, Trường đại học Kyoto sẽ mời các nhà nghiên cứu xã hội học Việt Nam tham gia các hội thảo khoa học của Trường và tiến tới sẽ mời giáo sư giảng dạy các khóa ngắn hạn ở Trường.

Chuyến thăm Nhật Bản của Đoàn Viện Xã hội học đã thiết lập được mối quan hệ hợp tác về nghiên cứu khoa học và đào tạo sau đại học cho các cán bộ nghiên cứu của Viện. Mối quan hệ hợp tác này cần được duy trì và phát triển trong những năm tới.

PV

Hoạt động hội thảo, trao đổi khoa học của đoàn công tác Viện Khoa học xã hội Việt Nam tại hai tỉnh Hồ Nam và Quảng Đông, Trung Quốc

Thực hiện Quyết định số 1460/QĐ-KHXH ngày 29 tháng 10 năm 2009 của Chủ tịch Viện Khoa học Xã hội Việt Nam về việc cử cán bộ đi công tác nước ngoài, từ ngày 06/11 đến 10/11/2009 Đoàn cán bộ Viện Khoa học Xã hội Việt Nam do PGS.TSKH Bùi Quang Dũng (Phó Viện trưởng Viện Xã hội học) dẫn đầu và các thành viên là ThS. Đoàn Kim Thắng (Viện Xã hội học), TS. Hoàng

Thế Anh (Viện Nghiên cứu Trung Quốc), ThS. Khúc Thị Thanh Vân và ThS. Trần Minh (Viện phát triển bền vững vùng Bắc bộ) đã đi Trung Quốc tham dự Hội thảo về Phát triển Nông nghiệp sinh thái tại thành phố Trường Sa, tỉnh Hồ Nam. Cũng trong thời gian này, Đoàn đã có những hoạt động trao đổi khoa học tại Viện Khoa học Xã hội tỉnh Hồ Nam, Viện Khoa học Xã hội tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc.

Trước Hội thảo, tối ngày 6 tháng 11 năm 2009, Đoàn công tác Viện Khoa học Xã hội Việt Nam đã làm việc với GS. Chu Hữu Chí, Viện trưởng Viện Khoa học Xã hội tỉnh Hồ Nam, Trung Quốc.

Ngày 07 tháng 11 năm 2009, Đoàn đã tham dự: “*Hội thảo khoa học quốc tế Phát triển nông thôn hai loại hình, nông nghiệp sinh thái và Hội thảo quốc tế so sánh hiện đại hoá nông nghiệp Trung Quốc*” tại huyện Ninh Hương thành phố Trường Sa, tỉnh Hồ Nam do Ban công tác Nông thôn thị ủy thành phố Trường Sa, Sở nghiên cứu phát triển Nông thôn thuộc Viện Khoa học Xã hội tỉnh Hồ Nam, Chính quyền nhân dân huyện Ninh Hương tổ chức. Tham gia Hội thảo này ngoài những quan chức của tỉnh Hồ Nam, thành phố Trường Sa, huyện Ninh Hương, còn có hơn 150 chuyên gia, học giả đến từ Việt Nam, Mỹ, Canada, Hàn Quốc và Trung Quốc với 90 báo cáo tham luận. Báo cáo tham luận của Đoàn Việt Nam tại Hội thảo do PGS.TSKH Bùi Quang Dũng chuẩn bị với tiêu đề: “*Những vấn đề phát triển nông thôn trong thời kỳ Công nghiệp hóa, Hiện đại hóa*”

ở Việt Nam”

Sau khi trở về từ Hội thảo tại Hồ Nam, ngày 9 tháng 10 năm 2009, Đoàn công tác đã làm việc với GS.Trịnh Tử Trinh, Sở trưởng Sở nghiên cứu Xã hội học và Dân số, Viện KHXH tỉnh Quảng Đông và PGS. Thành Kiến Tam, Phó Sở trưởng Sở nghiên cứu Kinh tế vĩ mô, Viện KHXH tỉnh Quảng Đông. Tại buổi làm việc hai bên đã trao đổi với nhau về những kết quả nghiên cứu mới kể từ cuộc gặp gỡ làm việc năm 2007.

Kết thúc chuyến công tác tại Trung Quốc, Đoàn công tác đã thu hoạch được rất nhiều điều bổ ích, tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau với các cơ quan đối tác. Đồng thời đoàn đã cập nhật được một số thông tin mới về xây dựng và phát triển nông nghiệp, nông thôn cũng như giải quyết vấn đề nông dân ở Trung Quốc trong giai đoạn hiện nay như: Nhằm xây dựng nông thôn mới xã hội chủ nghĩa, thực hiện nhất thể hóa giữa thành thị và nông thôn; phát triển nông nghiệp trong những năm gần đây, trong đó đặc biệt chú trọng đến vấn đề phát triển bền vững, phát triển cân bằng giữa thành thị với nông thôn, giữa kinh tế với xã hội và môi trường./.

Đoàn Kim Thăng

Lễ kỷ niệm ngày nhà giáo Việt Nam 20/11 và khai giảng cao học xã hội học khoá 15 (2009- 2012)

Ngày 20/11/2009, Viện Xã hội học tổ chức lễ kỷ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam và khai giảng lớp cao học xã hội học khoá 15 (2009- 2012). Tham dự lễ kỷ niệm có các giảng viên của Cơ sở đào tạo Sau đại học, các chủ nhiệm khoa xã hội học của các trường đại học như Đại

học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Học viện Báo chí và Tuyên truyền... cùng các học viên cao học và nghiên cứu sinh của Cơ sở đào tạo.

GS. TS Trịnh Duy Luân thay mặt Cơ sở đào tạo đã chúc mừng toàn bộ giảng viên có mặt trong lễ kỷ niệm. GS cũng tổng kết quá trình đào tạo của Viện Xã hội học trong những năm vừa qua cũng như những thành tựu mà Cơ sở đào tạo đã đạt được. Bên cạnh đó, GS cũng nêu lên những khó khăn mà Cơ sở đào tạo gặp phải trong quá trình đào tạo.

Trong không khí thân mật của buổi lễ, các giảng viên với sự tâm huyết của mình đã chia sẻ những kinh nghiệm trong quá trình giảng dạy. PGS. TS Nguyễn Hữu Minh, Viện trưởng Viện Gia đình và Giới đã chia sẻ về phương pháp học tập sao cho hiệu quả với các học viên và động viên các học viên cố gắng học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn, luận án của mình đúng thời gian quy định với kết quả tốt nhất. Các giảng viên khác cũng đồng tình với những điều mà PGS Minh chia sẻ.

Tiếp đến, GS. TS Trịnh Duy Luân gửi lời chúc mừng đến những học viên đã trúng tuyển trong kỳ thi cao học xã hội học năm 2009 và tuyên bố khai giảng cao học xã hội học khoá 15 (2009-2012). Thay mặt các học viên cao học khoá mới, học viên Nguyễn Thị Loan Anh đã gửi lời chúc mừng đến các thầy cô nhân dịp 20/11 và hứa cố gắng học tập tốt để không phụ sự tâm huyết của các thầy cô.

Cuối buổi lễ kỷ niệm, các học viên và nghiên cứu sinh đã gửi tới thầy cô những bó hoa tươi thắm thể hiện lòng

biết ơn và chúc mừng các thầy cô nhân dịp ngày ngày Nhà giáo Việt Nam.

Ngọc Châm

Triển khai Dịch vụ Tư vấn Giám sát độc lập về an toàn Xã hội và Môi trường

Dự án Phát triển Mạng lưới Đường bộ (RNIP) được trợ giúp vốn bởi Hiệp hội Phát triển Quốc tế (IDA - một trong năm tổ chức có tên gọi chung là Ngân hàng Thế giới) do Ban Quản lý dự án 2 làm chủ đầu tư. Mục tiêu phát triển tổng thể của RNIP là nâng cấp mạng lưới đường bộ quốc gia thông qua công tác tăng cường duy tu bảo dưỡng, nâng cấp có chọn lọc và nâng cao mức độ khai thác các nguồn tài nguyên sẵn có cho công tác bảo dưỡng đường cũng như khả năng về lập kế hoạch, lập ngân sách và quản lý tài sản đường bộ.

Chương trình năm thứ hai thuộc Hợp phần nâng cấp bao gồm 5 tuyến đường với tổng chiều dài 144.3km, đi qua địa bàn của 5 tỉnh.

Dịch vụ Tư vấn sẽ thực hiện 3 đợt giám sát tại các khu vực có dự án đi qua vào 3 thời điểm trước, trong và sau khi dự án thực hiện Giải phóng mặt bằng. Theo khảo sát ban đầu có 12997 hộ bị ảnh hưởng bởi dự án.

Mục tiêu của dịch vụ giám sát độc lập về Xã hội và Môi trường của Dự án gồm: (1) Xác định liệu các thủ tục về sự tham gia của những người bị ảnh hưởng và phát tiền đền bù và các quyền được khôi phục khác đã được thực hiện đúng với yêu cầu của Khung chính sách và RAP hay chưa. (2) Đánh giá liệu mục tiêu thúc đẩy hoặc ít nhất là khôi phục lại mức sống và thu nhập của

những người dân bị ảnh hưởng của Khung chính sách đã được thỏa mãn hay chưa. (3) Tập hợp các chỉ số chất lượng về ảnh hưởng xã hội của việc thực hiện dự án đối với Kế hoạch RAP. (4) Gợi ý thay đổi các thủ tục thực hiện Kế hoạch RAP nếu cần thiết, nhằm đạt được các nguyên tắc và các mục tiêu của Khung Chính sách. (5) Đánh giá liệu các đơn khiếu nại, kiện tụng đã được giải quyết thỏa đáng hay chưa và khuyến nghị các giải pháp giải quyết phù hợp.

Nhiệm vụ tư vấn này được thực hiện bởi các chuyên gia Viện Xã hội học. Thông tin được thu thập bằng các phương pháp nghiên cứu định tính và định lượng, bao gồm: phỏng vấn bằng bảng hỏi, thảo luận nhóm và phỏng vấn sâu. Đối tượng được khảo sát là: một số cán bộ lãnh đạo, cán bộ dự án và 10% đại diện các hộ gia đình bị ảnh hưởng nơi có dự án đi qua. Hiện nay, các cán bộ tham gia giám sát đang trong giai đoạn hoàn thiện báo cáo để bàn giao cho chủ đầu tư. Báo cáo và các số liệu thu thập được trong giai đoạn này sẽ được lưu giữ và làm cơ sở để thẩm định cho các đợt giám sát tiếp theo của dự án.

Lê Lĩnh

Trao quyền cho phụ nữ trong khu vực công trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế: Nghiên cứu định lượng về khả năng lãnh đạo của phụ nữ trong khu vực công ở Việt Nam - dự án do UNDP và The Cambridge Overseas Trust tài trợ

Đề tài nghiên cứu định lượng này là một trong 3 hoạt động nghiên cứu

của hợp phần thứ nhất trong khuôn khổ dự án Trao quyền cho phụ nữ trong khu vực công (EOWP). Đề tài này được tiến hành từ ngày 1 tháng 8 đến hết năm 2009 do PGS.TS Vũ Mạnh Lợi, Viện Xã hội học, làm trưởng nhóm nghiên cứu.

Câu hỏi nghiên cứu chính là có bao nhiêu phụ nữ đảm nhiệm vị trí lãnh đạo trong khu vực công ở Việt Nam?

Mục đích của nghiên cứu về khả năng lãnh đạo của phụ nữ trong khu vực công ở Việt Nam là tạo ra một cái nhìn toàn diện về khả năng lãnh đạo của phụ nữ ở Việt Nam. Nghiên cứu này thu thập số liệu về khả năng lãnh đạo của phụ nữ trong khu vực công ở Việt Nam, tổng hợp các số liệu sẵn có để phân tích và đưa ra các kết luận cụ thể, căn cứ vào đó đóng góp vào quá trình hoạch định chính sách. Hơn nữa, nghiên cứu này cũng sẽ thiết lập một cách hiệu quả một cơ sở toàn diện cho những thảo luận và quyết định về mặt chính sách trong tương lai nhằm thúc đẩy khả năng lãnh đạo cho phụ nữ ở khu vực công. Bên cạnh đó, nghiên cứu cũng đưa ra các kết luận về các lĩnh vực thành công mà ở đó phụ nữ giữ nhiều vị trí quan trọng, và các khu vực còn nhiều thách thức đối với phụ nữ, nghiên cứu cũng góp phần xác định những mặt còn chưa được nghiên cứu.

TTQ

Nghiên cứu việc thực hiện chính sách chăm sóc sức khỏe cho người nghèo, trẻ em dưới 6 tuổi ở vùng dân tộc thiểu số từ góc nhìn của người sử dụng dịch vụ - dự án

do UNICEF tài trợ

Nghiên cứu về chính sách chăm sóc sức khỏe cho người nghèo, trẻ em dưới 6 tuổi vùng dân tộc thiểu số dưới góc nhìn của người sử dụng dịch vụ do một nhóm nghiên cứu của Viện Xã hội học thực hiện, PGS.TS Vũ Mạnh Lợi là trưởng nhóm nghiên cứu. Nghiên cứu này được thực hiện từ tháng 2/2009 đến tháng 3/2010, do UNICEF tài trợ.

Mục đích chính của nghiên cứu này nhằm nâng cao và cải thiện khả năng áp dụng hai chính sách quốc gia về chăm sóc sức khỏe gồm Quỹ chăm sóc sức khỏe cho người nghèo (HCFP) và Chăm sóc sức khỏe miễn phí cho trẻ em dưới 6 tuổi (FHCC) cho các vùng dân tộc thiểu số dưới góc nhìn của người sử dụng và cung cấp dịch vụ.

Các mục tiêu nghiên cứu chính bao gồm:

- Mô tả áp dụng HCFP và FHCC ở các khu vực dân tộc thiểu số từ góc độ người cung cấp và sử dụng dịch vụ và chỉ ra những khác biệt giữa hai góc độ này.

- Đánh giá tác động, thái độ đối với hai chính sách này và các ý kiến liên quan đến việc cải thiện việc áp dụng chương trình ở phía cung cấp dịch vụ.

- Mô tả nhận thức, khả năng tiếp cận và sử dụng HCFP và FHCC ở người dân tộc thiểu số, so sánh với người Kinh.

- Xác định những yếu tố văn hóa xã hội chủ chốt, bao gồm cả yếu tố dân tộc và sự phân biệt, những yếu tố thúc đẩy hoặc cản trở khả năng tiếp cận và sử dụng cả về phương diện tài chính và kỹ thuật đối với người dân tộc thiểu số, đặc biệt là việc tiếp cận và sử dụng các

dịch vụ chăm sóc sức khỏe có chất lượng cao đối với phụ nữ và trẻ em dân tộc thiểu số.

- Đưa ra những khuyến nghị nhằm tăng cường khả năng áp dụng và hiệu quả của hai chính sách này.

Nghiên cứu này sử dụng cách tiếp cận liên ngành bao gồm khảo sát định tính và định lượng. Với các mục tiêu nghiên cứu đề ra, nhóm nghiên cứu đã sử dụng một số phương pháp nghiên cứu gồm có: nghiên cứu tài liệu và dữ liệu sẵn có, phân tích số liệu thứ cấp từ bộ số liệu VLSS, DHS và VNHS, và một nghiên cứu quy mô nhỏ bao gồm phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm với người cung cấp thông tin chính và phỏng vấn bảng hỏi với 706 người trả lời tại các tỉnh Tuyên Quang, Hòa Bình, Dak Lak, Bình Phước, và Sóc Trăng.

Ngoài ra, nhóm nghiên cứu cũng tiến hành phỏng vấn các cán bộ và nhân viên trong các chương trình phát triển ở khu vực dân tộc thiểu số khác như chương trình P-135, Chia Sẻ, qua đó tiếp nhận những kinh nghiệm và gợi ý từ những người cung cấp thông tin.

Kết quả của nghiên cứu này góp phần đưa ra các điều chỉnh và thay đổi đối với hai chính sách chăm sóc sức khỏe này nói riêng, đồng thời làm cơ sở cho các chính sách xã hội nói chung khác, hướng tới mang lại lợi ích tốt hơn cho nhóm dân tộc thiểu số ở Việt Nam.

Trịnh Thái Quang

Bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Nhà nước tại Cơ sở đào tạo sau đại học - Viện Xã hội học

Ngày 19 tháng 11 năm 2009, tại

Hội trường 3D Viện Khoa học Xã hội Việt Nam đã diễn ra lễ Bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Nhà nước, chuyên ngành Xã hội học của nghiên cứu sinh Nguyễn Thế Hưng với đề tài “Đổi mới phương thức quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học tại các viện nghiên cứu đa ngành (Trường hợp Viện Khoa học xã hội Việt Nam)”. GS.TS Trịnh Duy Luân và TS. Trịnh Hòa Bình đồng hướng dẫn khoa học cho luận án này. Hội đồng chấm luận án gồm 7 thành viên:

1. PGS. TS Vũ Tuấn Huy, Chủ tịch hội đồng
2. GS. TS Nguyễn Đình Tấn, Phản biện 1
3. GS. TS Đặng Cảnh Khanh, Phản biện 2
4. PGS. TS Đặng Nguyên Anh, Phản biện 3
5. TS Bế Quỳnh Nga, Thư ký hội đồng
6. TS Nguyễn Thị Kim Hoa, Ủy viên hội đồng
7. TS Nguyễn Thị Trà Vinh, Ủy viên hội đồng

Nội dung luận án gồm 3 chương: Chương I: Cơ sở lý luận và thực tiễn của đề tài; Chương II: Thực trạng và nguyên nhân thực trạng quản lý nghiên cứu khoa học tại Viện Khoa học xã hội Việt Nam; Chương III: Giải pháp đổi mới phương thức quản lý khoa học tại Viện Khoa học xã hội Việt Nam.

Với độ dày 190 trang, luận án đã phân tích và nêu lên thực chất của phương thức quản lý hoạt động khoa học từ góc độ xã hội học, làm rõ thực trạng phương thức quản lý nghiên cứu khoa học ở Việt Nam nói chung và tại

Viện Khoa học xã hội Việt Nam nói riêng. Trên cơ sở đó, luận án phân tích các yếu tố ảnh hưởng, tính đặc thù và những nguyên nhân làm hạn chế hiệu quả của công tác quản lý nghiên cứu khoa học trong việc phát triển các hoạt động nghiên cứu khoa học tại Viện Khoa học xã hội Việt Nam. Đó là các nguyên nhân về cơ chế; về tài chính quản lý; về thị trường khoa học và công nghệ; về năng lực đội ngũ cán bộ quản lý và nghiên cứu khoa học.

Luận án cũng đưa ra một số nhóm giải pháp đổi mới phương thức quản lý khoa học tại các Viện nghiên cứu và nhấn mạnh rằng: để đổi mới phương thức quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học và phát huy vai trò của nó tại các Viện nghiên cứu nói chung và Viện Khoa học xã hội Việt Nam nói riêng thì cần phải thực hiện đồng bộ các nhóm giải pháp: Đổi mới cơ chế quản lý và nghiên cứu khoa học; Đổi mới quy trình tổ chức quản lý khoa học, hoàn thiện và tăng cường thiết chế quản lý; Nâng cao trình độ, năng lực quản lý của cán bộ quản lý khoa học; tạo cơ hội và môi trường thuận lợi cho hoạt động nghiên cứu khoa học của các nhà nghiên cứu.

Những kết luận mới của luận án đã chỉ ra thực trạng công tác quản lý nghiên cứu khoa học ở các viện nghiên cứu, góp phần đưa ra những giải pháp thực tiễn giải quyết vấn đề, đồng thời là cơ sở để các nhà hoạch định chính sách thực hiện đổi mới công tác quản lý nghiên cứu khoa học ở nước ta hiện nay.

Luận án được lưu trữ tại Thư viện Quốc gia Việt Nam và Thư viện Viện Xã hội học, Viện Khoa học Xã hội Việt Nam.

Lê Hoa